

สรุปผลการดำเนินงานตัวชี้วัดร้อยละของจังหวัดจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของ  
อัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย และมลพิษสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565  
(ผลการดำเนินงานตาม Small Success ณ 9 พฤษภาคม 2565)

เกณฑ์เป้าหมาย ปี 2565 : ร้อยละ 60 ของจังหวัดจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลง  
ของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม

Small Success ไตรมาส 3 : มีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของ  
อัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม

**ผลการดำเนินงาน (ตาม Small Success)**

จากการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อค้นหาและประเมินความเสี่ยง และ  
กำหนดมาตรการการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งมีกลไกการบริหารจัดการ  
กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามบริบทของพื้นที่ พบว่า **จังหวัดมีมาตรการจัดการ  
ปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษ  
สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 89.47 (68 จังหวัด)**

เมื่อพิจารณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล  
ต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม จำแนกรายเขตสุขภาพ  
รายละเอียดดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** การขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัดมีมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล  
ต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม จำแนกรายเขตสุขภาพ

| เขตสุขภาพ       | ผลการดำเนินงาน (ร้อยละ) |
|-----------------|-------------------------|
| เขตสุขภาพที่ 1  | 100 (8 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 2  | 100 (5 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 3  | 80 (4 จังหวัด)          |
| เขตสุขภาพที่ 4  | 100 (8 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 5  | 100 (8 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 6  | 37.5 (3 จังหวัด)        |
| เขตสุขภาพที่ 7  | 100 (4 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 8  | 100 (7 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 9  | 100 (4 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 10 | 100 (5 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 11 | 100 (7 จังหวัด)         |
| เขตสุขภาพที่ 12 | 71.43 (5 จังหวัด)       |
| ประเทศ          | 89.47 (68 จังหวัด)      |

มาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการลดลงของอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับ  
สุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดเลือกดำเนินงานแก้ไขปัญหาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ  
ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจังหวัดจะพิจารณาดำเนินการมาตรการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของ  
พื้นที่ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานตามมาตรการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการลดลงของ  
อัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม ดังนี้

**1. มีข้อมูลสถานการณ์ เฝ้าระวังด้านสิ่งแวดล้อม และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ ร้อยละ 89.47 (68 จังหวัด)**

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

1.1 มีข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ กลุ่มเสี่ยง รวมถึงทะเบียนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่  
ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่จังหวัดเลือกดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) มลพิษทางอากาศ ร้อยละ 59.21  
(45 จังหวัด) 2) การจัดการสิ่งปฏิกูล และ สุขาภิบาลอาหารและน้ำ ร้อยละ 7.89 (6 จังหวัด) และ 3) การเฝ้าระวัง  
โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 5.26 (4 จังหวัด) ตามลำดับ

1.2 ดำเนินการเฝ้าระวังสถานการณ์ ผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ สื่อสารเตือนภัย  
กลุ่มเสี่ยง และเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ

**2. เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน และสอบสวนโรค  
อย่างทันท่วงที ร้อยละ 82.89 (63 จังหวัด)**

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

2.1 ดำเนินการเฝ้าระวังโรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและมลพิษสิ่งแวดล้อม โรคที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย  
และมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดเลือกดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) โรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ  
ร้อยละ 61.84 (47 จังหวัด) 2) โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ร้อยละ 9.21 (7 จังหวัด) และ 3) โรคพยาธิใบไม้ในตับ  
ร้อยละ 7.89 (6 จังหวัด) ตามลำดับ

2.2 การสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังในพื้นที่ อสม./อสส./แกนนำชุมชน ลงพื้นที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ  
แก่ประชาชนในการดูแลตัวเองภายใต้สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

2.3 สอบสวนโรค กรณีที่พบการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ โดยแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

2.4 การติดตามเฝ้าระวังการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน สำหรับสถานประกอบการ กิจกรรม  
กิจกรรม โดยใช้เครื่องมือและ Platform (Thai Stop COVID Plus)

**3. สร้างความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชน และสื่อสารความเสี่ยง  
ผลกระทบต่อสุขภาพ ร้อยละ 84.21 (64 จังหวัด)**

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

3.1 การสร้างความรอบรู้ที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน เช่น การสื่อสารให้ข้อมูลแก่ประชาชน  
ในการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทีมปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงพื้นที่ให้ความรู้ คำแนะนำแก่  
ประชาชน และการเฝ้าระวังและสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ เป็นต้น

**4. การดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัยในพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 81.58 (62 จังหวัด)**

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

4.1 การจัดระบบบริการสุขภาพ คลินิกมลพิษ ในโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข/คลินิก mobile รวมทั้ง การแจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่กลุ่มเสี่ยง การจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับผู้ป่วยโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ เป็นต้น

4.2 มีระบบการจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรมปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อประเมินสถานการณ์การประกอบกิจการ เพื่อให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรการป้องกันโควิด-19 ให้มั่นใจในการเปิดบริการ

4.3 อสม./ทีมหมอครอบครัวลงพื้นที่ดูแลสุขภาพประชาชน ติดตามอาการของประชาชนกลุ่มเสี่ยง และรายงานสถานการณ์ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบ

## 5. มาตรการทางกฎหมาย ร้อยละ 68.42 (52 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

5.1 มีการส่งเสริมและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น การบังคับใช้กฎหมายของ อปท. และการออกคำแนะนำ/มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นต้น

5.2 การจัดการสุขลักษณะในสถานประกอบการ กิจการ กิจกรรม ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด โดยให้สถานประกอบการประเมินตนเองผ่าน platform Thai stop COVID-19 เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนที่รับบริการ

## 6. มาตรการอื่น ๆ ร้อยละ 32.89 (25 จังหวัด)

ตัวอย่างกิจกรรมที่จังหวัดดำเนินการ เช่น

6.1 สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ เช่น เครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศ เฝ้าระวังความเสี่ยงค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เป็นต้น

6.2 กำหนด/ออกมาตรการต่าง ๆ ระดับพื้นที่ เช่น มาตรการห้ามเผาเด็ดขาด มาตรการตัดอ้อยสด/งดเผาอ้อยในห้วงเวลาที่กำหนด เป็นต้น

6.3 สร้างเครือข่าย อาสาสมัคร และจิตอาสา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานระดับพื้นที่

6.4 เสริมสร้างแรงจูงใจเชิงบวกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวัฒนธรรม

## การขับเคลื่อนงานของหน่วยงานภายใต้ตัวชี้วัดฯ จำนวน 5 ครั้ง

1. ประชุมการตรวจประเมินมาตรฐานเมืองท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ในพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2565 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานเมืองท่องเที่ยวฯ พิจารณาผลตรวจประเมินมาตรฐานเมืองท่องเที่ยวฯ (Self-Assessment) รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการยกระดับเมืองแสนสุขสู่มาตรฐานเมืองท่องเที่ยวฯ ตลอดจนพิจารณาแผนการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานเมืองท่องเที่ยวฯ

2. ประชุมปรึกษาหารือคณะทำงานขับเคลื่อนอนามัยโพล กรมอนามัย ครั้งที่ 6-2/2565 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2565 เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนผ่านเครื่องมืออนามัยโพล

ตามตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข รอบ 6 เดือนแรก ปี 2565 รวมทั้งแลกเปลี่ยนความก้าวหน้าการดำเนินงานที่ผ่านมาของเครือข่ายอนามัยโพล ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความต้องการสิ่งสนับสนุนในการดำเนินงาน

3. ประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการยกระดับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อเมืองสุขภาพดีในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ภายใต้แผนบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2565 โดยมีที่ปรึกษาพิเศษด้านสาธารณสุข (นายแพทย์พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์) กลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์ สกพอ. และคลัสเตอร์อนามัยสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมประชุม

4. ประชุมปรึกษาหารือการพัฒนากระบวนการเฝ้าระวังและสื่อสารเตือนภัยสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2565 ร่วมกับสำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ เพื่อบูรณาการข้อมูลคำแนะนำ ด้านสุขภาพ และการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในระบบเฝ้าระวังและภัยล่วงหน้า (Early Warning) ของสำนักวิจัยฯ

5. ประชุมการพัฒนาแนวทางการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ภัยร้อน ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม) เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2565 ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช สำนักวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ลงพื้นที่และประชุมปรึกษาหารือการพัฒนาแนวทางการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ภัยร้อน ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม) โดยได้มีการชี้แจงโครงการ ให้ความรู้ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความสำคัญของการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประชาชน